

Literatura catalana del segle XX I**2014/2015**

Codi: 100679

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i literatura catalanes	FB	1	1
2500792 Estudis de Català i de Clàssiques	FB	1	1
2500801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	1
2500902 Estudis d'Anglès i Català	FB	1	1
2500818 Estudis de Francès i Català	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Jaume Aulet Amela

Correu electrònic: Jaume.Aulet@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

L'assignatura no té establerts prerequisits, tot i que és molt recomanable que els estudiants hagin cursat al batxillerat l'assignatura de Literatura catalana de modalitat.

Objectius

L'assignatura Literatura catalana segle XX (1) és obligatòria per als estudiants tant del grau d'Estudis de Llengua i Literatura Catalanes com dels graus combinats que inclouen aquests mateixos estudis. L'assignatura és quadrimestral, s'imparteix en el primer semestre i està estretament lligada amb la Literatura catalana del segle XX (2).

L'objectiu formatiu de l'assignatura és que l'estudiant sàpiga contextualitzar els grans moviments i corrents de la literatura catalana del segle XX en relació amb les tradicions literàries universals. Així mateix, l'estudiant ha de conèixer-ne els autors i les obres més rellevants i ha de familiaritzar-se amb la bibliografia fonamental del període i amb les estratègies de lectura que li permetin elaborar un discurs crític.

Competències

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en

llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda daquell camp d'estudi.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Valorar de manera argumentada i rigorosa les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
2. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
3. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica
4. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica
5. Descriure el context històric de la literatura catalana contemporània i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
6. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
7. Dur a terme treballs escrits i presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
8. Elaborar textos crítics sobre les tendències principals i els autors i les obres més representatius de la literatura catalana contemporània, i redactar assaigs originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període contemporani.
9. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
10. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
12. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
13. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
14. Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat, i reconèixer en un text contemporani els trets de la tradició occidental.
15. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica
16. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
17. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
18. Reconèixer textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, aplicar-les als textos de la literatura catalana contemporània i redactar anàlisis de la llengua literària de textos catalans contemporanis.
19. Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana contemporània, i exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana contemporània.
20. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Continguts

1. El Modernisme. Característiques i evolució del moviment. Les teories estètiques i literàries. L'actualització dels gèneres literaris

1.1. La poesia. Les vies de renovació. Joan Maragall i la poètica de la "paraula viva". La introducció del Simbolisme. Altres corrents. L'"Escola mallorquina".

1.2. El conte i la novel·la. La crisi del Naturalisme. Novel·la i conte (J. Ruyra). La novel·la simbòlica (Casellas, Víctor Català, P. Bertrana, Pous i Pagès). Altres corrents.

1.3. El teatre. El teatre simbolista (Santiago Rusiñol. Adrià Gual). El teatre d'idees (Ignasi Iglésias, J. Puig i Ferrer). La tragèdia. El teatre en vers.

2. El Noucentisme. Origen i formació del moviment. Característiques i evolució. Cultura, estètica i creació literària.

2.1. La jerarquització dels gèneres literaris. L'assaig. Eugeni d'Ors.

2.2. La poesia. Josep Carner. Els inicis de Carles Riba. L'obertura a les primeres avantguardes.

2.3. La novel·la. La crisi del gènere. El conte.

2.4. El teatre.

3. Els anys de la Dictadura i la República (1923-1939). Evolució històrica i canvis polítics. Renovació i diversificació. Els corrents ideològics i culturals. Propostes i plataformes.

3.1. La poesia. La tradició vuitcentista (Josep M. de Sagarra). El postsimbolisme: la diversitat de realitzacions: de la poesia pura al surrealisme. Carles Riba. J. V. Foix. Marià Manent. Els poetes joves dels anys 30 (Rosselló-Pòrcel. Joan Teixidor, Joan Vinyoli).

3.2. La novel·la. La represa del gènere. El mercat literari. La novel·la popular. La reaparició d'antics modernistes (Puig i Ferrer, Bertrana). La novel·la psicològica (Carles Soldevila, Miquel Llor, J. M. de Sagarra). Desmitificació i paròdia (Francesc Trabal). Novel·la i periodisme: Josep Pla.

3.3. El teatre. La comèdia burgesa. El nou teatre poètic. La visió crítica i propostes de renovació. El teatre popular.

LECTURES OBLIGATÒRIES (amb la bibliografia corresponent, també obligatòria)

- Antologia de la poesia modernista, a cura de Jordi Castellanos. Barcelona, Edicions 62, 1990, («El Garbell», 34). Selecció de textos.

Jordi CASTELLANOS, «Estudi introductori» a Antologia de la poesia modernista, Barcelona, Edicions 62, 1990, p. 5-78

- Raimon CASELLAS, Els sots feréstecs (1901). Barcelona, Edicions 62, 1982, («Les Millors Obres de la Literatura Catalana», 85). Hi ha moltes altres edicions.

Jordi CASTELLANOS, «La novel·la simbòlica. Raimon Casellas», dins Joaquim MOLAS (dir.), Història de la literatura catalana. Part moderna, vols. VIII, Barcelona, Ariel, 1986, p. 485-500.

- Antologia de la poesia noucentista, a cura de Jaume Aulet. Barcelona, Edicions 62, 1997, («El Garbell», 50). Selecció de textos.

Jaume AULET, «Estudi introductori» a Antologia de la poesia noucentista, Barcelona, Edicions 62, 1997, p. 7-52.

- Joan SALVAT-PAPASSEIT, L'irradiador del port i les gavines (1919). Barcelona, Edicions 62, 2005, («Educació 62», 6).

Jaume AULET, «Estudi preliminar» a Joan SALVAT-PAPASSEIT, L'irradiador del port i les gavines (1919). Barcelona, Edicions 62, 2005, p. 7-34.

- Carles SOLDEVILA, Fanny (1929). Barcelona, Edicions 62, 2008, («Labutxaca»). N'hi ha moltes altres edicions.

Jordi CASTELLANOS, «Narrativa catalana i erotisme (1862-1936)», L'Avenç, núm. 123 (febrer 1989), p. 28-33.

- Joan OLIVER, Gairebé un acte o Joan, Joana i Joanet (1929). Dins DIVERSOS AUTORS, Cinc peces en un acte, Barcelona, Edicions 62, 1991, p. 141-168, («El Garbell», 28).

Teresa MUÑOZ, «Estudi introductori» a DIVERSOS AUTORS, Cinc peces en un acte, Barcelona, Edicions 62, 1991, p. 25-29.

Metodologia

L'assignatura es distribueix en sessions teòriques i seminaris de lectura. Les sessions teòriques amb tot els alumnes tenen un caràcter panoràmic i contextualitzador i van acompanyades del comentari de textos teòricocrítics. Les sessions dedicades a la lectura se centren en l'anàlisi de les obres de lectura obligatòria i d'altres textos complementaris. Els estudiants disposen d'una llista de llibres i d'unes referències bibliogràfiques associades de lectura obligatòria.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Discussió a classe de textos literaris, teòrics i crítics.	17,5	0,7	2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17
Exposició, per part del professor, dels punts del programa; contextualització de les lectures escollides.	35	1,4	5, 9, 10, 12, 14, 15, 17
Tipus: Supervisades			
Exposició oral, seguint un guió supervisat pel professor, de les lectures de textos teòrics i crítics	15	0,6	1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 20
Tipus: Autònomes			
Cerca bibliogràfica. Fonts i recursos documentals	30	1,2	1, 11, 20
Comentari escrit de textos literaris, teòrics i crítics, amb guiatge del professor	25	1	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20
Lectura guiada de textos.	20	0,8	10, 11, 12, 13, 17, 18

Avaluació

L
↑

Qualsevol intent de plagi en els treballs escrits comportarà el suspens de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs	30	1,5	0,06	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20
Presentacions, anàlisis i discussions de textos a l'aula	10%	3	0,12	2, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20
Proves escrites (altrament anomenades exàmens)	60%	3	0,12	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

Glòria BORDONS, Jaume SUBIRANA (eds.), *Literatura catalana contemporània*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta / Proa, 1999, («Biblioteca Oberta. Àgora»).

Enric BOU (dir.), *Nou diccionari 62 de la literatura catalana*, Barcelona, Edicions 62, 2000.

Àlex BROCH. *Diccionari de la literatura catalana*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2008.

Ferran CARBÓ, Vicent SIMBOR, *Literatura catalana del siglo XX*, Madrid, Editorial Síntesis, 2005, («Movimientos y épocas», 14).

Joan FUSTER, *Literatura catalana contemporània*, Barcelona, Curial, 1972.

Jordi CASTELLANOS (ed.), *Guia de literatura catalana contemporània*, Barcelona, Edicions 62, 1973.

DIVERSOS AUTORS, *Història de la literatura catalana*, 4 vols., Barcelona, Edicions 62 / Orbis, 1984.

Jordi MALÉ, Laura BORRÀS (eds.), *Poètiques catalanes del segle XX*, Barcelona, Editorial UOC, 2008.

Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana. Part moderna*, vols. VIII. IX, X i XI, Barcelona, Ariel, 1986-1987.

Josep M. LLOMPART, *La literatura moderna a les Balears*, Palma de Mallorca, Editorial Moll, 1964.

Ramon PANYELLA, Jordi MARRUGAT (eds.), *L'escriptor i la seva imatge. Contribució a la història dels intel·lectuals en la literatura catalana contemporània*, Barcelona, Grup d'Estudis de Literatura Catalana Contemporània / L'Avenç, 2006, («Traces Llibres», 1).

Vicent SIMBOR, *Els fonaments de la literatura contemporània al País Valencià (1900-1939)*, Barcelona, Institut de Filologia Valenciana-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.